

Strategiplanen for kunst og kultur i opplæringen

Det var egentlig meningen å lansere strategiplanen for kunst og kultur i opplæringen under åpningen av senteret i dag. Det kommer ikke til å skje. At jeg har bestemt meg for «å ruge på den» litt til, skyldes at jeg underveis i prosessen fikk øynene opp for at den kunne bli et enda bedre verktøy for å styrke kunstens og kulturens plass i skolen, om jeg lot den gå gjennom enda en runde i systemet.

De av tilhørerne her i dag som lever av kunstnerisk virksomhet, vet mye om det ikke å slippe av gårde et «hjertebarn» før alt er som det skal være. Ofte har politikere dårlig tid eller må inngå kompromisser med andre. I denne saken er jeg så heldig at jeg kan koste på meg å vente litt til. Jeg tror det vil komme alle brukerne av planen til gode. Strategiplanen vil bli lagt fram i løpet av våren. Det er likevel ikke det samme som at jeg ikke kan si noe om innholdet i planen her i dag.

Planen er inndelt i 3 hovedkapitler.

Kapitel 1 er en situasjonsbeskrivelse av situasjonen for opplæring i kunst og kultur.

I kapitel 2 beskrives de enkelte tiltakene som skal bidra til å møte de utfordringene som er beskrevet i kapitel 1.

Kapitel 3 inneholder en omtale av hovedaktørene i arbeidet for å styrke kunst og kultur i opplæringen.

Strategiplan for kunst og kultur i opplæringen skal bidra til å realisere de politiske målene fra flere dokumenter

- Soria Moria-erklæringen
- St. meld. nr 39 "Ei blot til lyst – Om kunst og kultur i tilknytningen til grunnskolen"
- Og vår siste St. meld. "Og ingen sto igjen. Tidlig innsats for livslang læring."

Det er høye ambisjoner i disse dokumentene – og de skal vi forsøke å innfri.

En sentral aktør i gjennomføringen av strategiplanen vil bli Nasjonalt senter for kunst og kultur i opplæringen. Vi har satt av 3-4 millioner til oppfølging av de ulike tiltakene og 2 millioner til demonstrasjonskulturskoler.

Strategiplanens overordnede mål er å utvikle kunst- og kulturfaglig, estetisk og skapende kompetanse hos barn, elever og ansatte i barnehage og grunnsopplæring. Planen favner derfor både barnehage, grunnskole, kulturskole og videregående opplæring.

Kulturformidling i opplæringen har både rent faglige siktemål og kulturpolitiske siktemål. Skoler og barnehager er fellesarenaer hvor alle kan få del i kulturopplevelser uavhengig av familiebakgrunn.

Selv om ikke strategien er ferdig, vil jeg likevel trekke fram noen av tiltakene i dag:

- **Vi skal videreutvikle kulturskolen som *lokalt ressurscenter* – både for barnehage, grunnskole og videregående opplæring**

I stortingsmeldingen "Ei blot til lyst" tas det til orde for at kommunen som eier av både kulturskolen og grunnskolen, har mulighet til å utvikle kulturskolen til ressurscenter for grunnskolen. Kulturskolen vil da endres fra i hovedsak å være et tilbud for relativt få elever, til også å kunne bli en kulturell drivkraft for alle grunnskolene i kommunen.

Det vil også være ønskelig at kulturskolen kan bistå barnehager og videregående skoler i deres arbeid med kunstfaglig opplæring. På denne måten veves kulturskolens virksomhet inn i opplæringen på måter som gjør at alle barn får tilgang på den kunstfaglige kompetansen som kulturskolen besitter.

Dette gir også retning for kulturskolens muligheter som aktiv aktør i utviklingen av Den kulturelle skolesekken på lokalt nivå, i samarbeid med det frivillige kulturlivet og organisasjoner som fremmer arbeid med kunst og kultur i opplæringen.

- **Vi vil utnevne nye demonstrasjonskulturskoler**

I perioden 2006-2008 er kulturskolene kommet inn under ordningen med demonstrasjonskulturskoler. Demonstrasjonskulturskolene skal være i kontinuerlig utvikling og kunne fremstå som gode eksempler for andre kulturskoler og sørge for erfaringsspredning til andre om lokalt utviklingsarbeid.

I 2006 ble kulturskolene i Trondheim og Larvik våre to første demonstrasjons- kulturskoler. De fikk 1 million hver for skoleåret 2006/2007 som de skal bruke til å videreutvikle sitt tilbud og sørge for erfaringsspredning til andre kulturskoler. Jeg ønsker denne våren å utnevne to nye demonstrasjonskulturskoler som også vil få 1 million hver. Kanskje er det noen av dere som er tilstede her i dag som blir utnevnt denne våren?

- **Vi vil opprette en idébank som kan medvirke til å utvikle læreres og barnehagepersonells kunnskap og bevissthet om kunst og kultur som metode og som del av tverrfaglige emner**

Idébanken vil stimulere til bruk av kunstfaglige aktiviteter i arbeidet med å realisere Kunnskapsløftets intensjon om å utvikle grunnleggende ferdigheter. Det er det nasjonale senteret for kunst og kultur i opplæringen som skal administrere idébanken, men jeg regner med mange kreative innspill fra dere!

- **Vi skal ta initiativ til opprettelse av et nytt internasjonalt evalueringsprogram for kunst og kultur i barnehage og opplæring**

På verdenskonferanse om kunstutdanning i Lisboa i mars 2006, var ett av hovedtemaene evaluering. I anbefalingene fra konferansen sto kartlegging og evaluering av kunstens og kulturens betydning i opplæring og utdanning sentralt.

Hvordan og i hvilken grad kvalitet og prestasjon på det kunstfaglige området innvirker på barns og elevers helhetlige læring og utvikling, er altså blitt et spørsmål flere enn vi er opptatt av. Vi vil derfor iverksette en internasjonalt evaluering der vi kan se hvordan dette blir fulgt opp i flere land.

De to siste tiltakene jeg vil røpe her i dag, gjelder begge midler vi har stilt til rådighet for et samarbeid mellom NRK og skole-Norge.

- **Det første gjelder utvikling av nrk.no/skole**

Det skal utvikles en løsning for pedagogisk tilrettelegging av lyd- og billedfiler fra NRKs arkiver. Løsningen har fått arbeidstitelen nrk.no/skole/ Løsningen skal bygges opp rundt læreplanens faginndeling – og vil kunne være et fantastisk verktøy for lærere og elever.

Det neste tiltaket er nært beslektet med dette:

- **Tilrettelegging av klipp fra NRKs arkiver for skolebruk**

NRK har landets største og mest interessante samlinger av lyd og bilde. Tenk på all den kulturhistorie og kulturformidling disse samlingene inneholder!

2/3 av radioarkivet er digitalisert i samarbeid med Nasjonalbiblioteket, men bare ca 2% av fjernsynsarkivet er digitalisert. For at elevene skal kunne nyttiggjøre seg av denne ressursen, må klippene tilrettelegges for undervisningsformål. Innen 2009 skal etter planen 10.000 klipp være tilrettelagt for bruk i skolen.

Det var noen smakebiter fra strategiplanen. I tillegg må det påpekes at flere av tiltakene i strategiplanen er knyttet til videreutvikling av Den kulturelle skolesekken.

Evaluering av Den kulturelle skolesekken

I forbindelse med behandlingen av stortingsmeldingen om *Den kulturelle skolesekken* ba Stortinget regjeringen om å foreta en evaluering av Den kulturelle skolesekken i løpet av våren 2006.

Dette har regjeringen fulgt opp. Kultur- og kirke departementet engasjerte NIFU STEP til å evaluere ordningen. Hensikten med evalueringen var å undersøke om ordningen fungerer ut fra målsetningene. Oppdraget til NIFU STEP omfattet både å avdekke eventuelle svakheter av innholdsmessig, organisatorisk, strukturell eller annen art, og å synliggjøre potensial for forbedringer.

NIFU STEP leverte sin evalueringsrapport i september 2006. Kultur- og kirke departementet sendte deretter rapporten på en bred høring for å få et bedre bilde av hvordan Den kulturelle skolesekken fungerer og hvordan ordningen best kan videreutvikles og styrkes. Høringsfristen gikk ut 1. februar.

Styringsgruppen for Den kulturelle skolesekken, hvor de to statssekretærene i Kultur- og kirke departementet og Kunnskapsdepartementet sitter, vil nå oppsummere høringsuttalelsene, og deretter overlevere en rapport Stortinget med forslag til tiltak.

Det vi imidlertid allerede har bestemt, er at Den Kulturelle Skolesekken skal utvides til videregående skoler fra høsten 2007. Det er sendt ut brev til fylkeskommunene hvor de kan søke om pilotprosjekter. Søknadsfristen var for få dager siden, 15. februar. Vi har satt av 6 millioner utover de ordinære 161 millionene som allerede er avsatt til Den Kulturelle Skolesekken. Jeg regner med at det er flere søkere her i salen – og det burde være gode muligheter!

Senterets målgrupper og hovedoppgave

Så til den offisielle åpningen av nasjonalt senter for kunst og kultur i opplæringen.

Som sikkert mange her kjenner til, har vi utarbeidet en skisse til mandat for det nye senteret. Den sier noe om hvilke høye ambisjoner vi har på vegne av senteret.

Senteret skal være et nasjonalt ressurs-senter for kunst og kultur i opplæringen. Senteret må derfor favne vidt og bredt. Målgruppene for senteret er: barnehage, grunnskole, kulturskole, videregående opplæring, førskolelærere, lærere som underviser i kunst og kultur i grunnopplæringen og lærerutdanningen, skoleledere, studenter, forskere og læremiddelutviklere. «Smørbrøddlisten» er lang, men den gjenspeiler også departementets ambisjoner på vegne av det nye senteret.

Hovedoppgaven for senteret er å bidra til kunstopplevelser og styrke kompetansen omkring kunst og kultur hos barn i barnehagen, elever, lærere og skoleledere. Det faglige arbeidet knyttet til senteret skal være basert på forsknings-, forsøks- og utviklingsprosjekter. En stor og viktig oppgave!

Senteret er organisert med hjemmel i lov om universiteter og høyskoler § 1-4, og er faglig underlagt departementets myndighet. Ansvar for den faglige oppfølgingen av senteret er delegert til Utdanningsdirektoratet, som også har ansvar for godkjenning av årsplaner, budsjett og økonomi m.m., og årlige bevilgninger på 6 millioner.